

13. december

UNDERVISNINGSFORSLAG

Læs dagens afsnit i Karlas julejagt.
Hæng plakaten op og sæt dagens klistermærke på.
Se plakaten på side 5 for placeringen af klistermærket.

LUCIALYS OG LUSSEKATTE

Bag lussekatte

Gør ligesom Karlas morfar og bag nogle lækre lussekatte. Se opskriften på kopiark 13. Genlæs evt. afsnittet, hvor Karlas lærer forklarer, hvorfor en lussekat hedder en lussekat (side 50 i oplæsningsbogen). Og snak om de ord og begreber, som eleverne evt. ikke kender eller forstår.

Lav et "lucialys"

Ligesom Karla og hendes klasse kan eleverne lave lucialys til udsmykning af deres klasse. Man kan selvfølgelig også lave et mini-luciaoptog, hvis tiden er til det. I kopiark 14 findes en vejledning til, hvordan man kan lave lucialys af toiletpapirsroller.

Historien om Lucia

Skal eleverne skal lære lidt mere om historien bag Lucia, så ligger der en lille film på hjemmesiden. Vær opmærksom på, det er samme film, som var med i sidste års julekalender.

I SKAL BRUGE:

Kopiark 13 samt ingredienser til lussekattene.

Kopiark 14 samt toiletpapirsroller, saks, lim, piberensere, farveblyanter eller maling.

Dagens kopiark findes på karlasjulejagt.dk

BAGGRUNDSVIDEN TIL 13. DECEMBER

LUCIA

De fleste børn ved, hvad et luciaoptog er, men hvem er Lucia egentlig? Sankta Lucia er en af mange katolske helgener. Hun fejres den 13. december – herhjemme i form af luciaoptog, men i de katolske lande er traditionerne lige så talrige som legenderne om Lucia. Lucia blev sandsynligvis født ind i en velhavende familie på Sicilien i det tredje århundrede. I en ung alder lod hun sig døbe. Det var farligt på den tid, fordi kristne blev forfulgt. Lucia hjalp med at skjule kristne på flugt, og om natten vovede hun sig udenfor med mad til sine medkristne i katakomberne. Hun bandt en krans om hovedet og satte lys i for at finde vej i mørket. På den måde havde hun hænderne fri til at bære mad. Fra denne nattevandring stammer traditionen med luciaoptoget – i øvrigt betyder hendes navn "lys" på latin.

Lucia nægtede i øvrigt at gifte sig trods pres fra forældrene. I stedet viede hun sit liv til Kristus. Derfor fik hun tilnavnet "Kristi brud". Den, der går forrest i luciaoptoget, kaldes netop en brud og har en brudekrone og en hvid kjole på, (det har alle i optoget i dag) for at henvise til, at hun ofrede alt for troen. Traditionen med luciaoptog er relativt ny og stammer fra 1928, hvor en svensk avis kårede Stockholms Lucia. I dag har hver eneste svenske by sin egen Lucia. I Danmark var det første luciaoptog i Scala under besættelsen. Sidenhen er det blevet en fast del af de fleste skolars julefest. Luciasangen, som vi synger i Danmark, er oprindeligt en italiensk sang, der handler om området Lucia syd for Napoli. Men i dag er sangen, optoget og julen for de fleste flettet ind i hinanden.

LUSSEKATTE

Traditionen med at bage lussekatte stammer fra Sverige. Lussekatte er en slags gule boller, krydret med safran. Bollerne er formet som et s, snoet om to rosiner. S'et ligner en kattehale, og derfor har bollerne fået sidste halvdel af deres navn: "katte". Sorte katte forbandt man med hekse, ondskab og djævl, og derfor fik bollerne navnet "Lucifers katte" eller det afledte ord "lussekatte".

Man spiser primært lussekatte den 13. december, der fra gammel tid blev anset for at være den korteste og mørkeste dag på året og dermed også den dag, hvor det onde var stærkest. Den 13. december er også luciadag, og derfor kaldes lussekatte også nogle gange for lucia-boller. Ligesom man ved luciaoptog bekæmper mørket med lys, så er tanken med lussekatte, at man hygger sig med at spise boller og derved "bekæmper" det onde. Man kan her måske sammenligne med Halloween, hvor man afvæbner det onde og uhyggelige med sjov og slik. I kopiark 13 findes i øvrigt en opskrift på lussekatte.

